

Konflikter i det åbne land

Vi har ikke plads til det hele!

Multifunktionalitet og samarbejde er begge uundgåelige dele af løsningen, hvis vi skal have styr på pladsproblematikken i det åbne land. Men først og fremmest skal vi tale sammen – for løsningen skal findes i fællesskab.

Der er kamp om pladsen i det åbne land. En kamp, som kun vil blive større i fremtiden, fordi målsætninger om mere natur, mere skov og mere vedvarende energi pryder den politiske dagsorden. På Åben Land Dagene 2019 i oktober var temaet derfor netop "konflikter i det åbne land".

Konferencen blev skudt i gang af seniorforsker Rasmus Ejrnæs med en peptalk om naturens ringe forfatning og den verserende biodiversitetskrise. Herefter satte Søren Gram tal på. Hvis alle løfter og intentioner om mere natur, mere skov, mere grøn energi, mere infrastruktur og større byer skal indfries, så har vi ikke plads til det hele. Det ville i år 2050 bare i Danmark kræve mere end 130 % af vores nuværende areal.

Under formiddagens sidste oplæg kom Mads Tenney Jordan med en vigtig pointe om, at vi skal huske at tænke kvalitet ind i det åbne land. Vi skal skabe steder, ikke typer – også når det gælder tekniske anlæg.

Dagene fortsatte med debat, flere oplæg og workshops indtil fredag eftermiddag, hvor en udflugt rundt i Naturpark Lillebælt rundede af. Herefter kunne man tage hjem med en masse ny viden og nye perspektiver på det åbne land i bagagen. Dog suppleret af en uafklaret frustration og en følelse af, at vi overhovedet ikke blev færdige. Når det kommer til det åbne land, er der meget at blive klogere på.

Det åbne land kommer tit i anden række, når vi taler om planlægning. Måske fordi vi ofte først og fremmest

taler om planlægning som "byplanlægning". Denne næsten uadskillelige kobling mellem by og planlægning ses allerede på de planlægningsorienterede uddannelser. Men som Mads Tenney Jordan rigtigt sagde på Åben Land Dagene, så er det vigtigt at huske på, at "i det store landskab er byen bare en detalje".

Pointer, men ikke svar

Åben Land Dagene 2019 leverede mange pointer. Vi skal passe bedre på vores natur end vi gør i dag. Vi har ikke plads nok, hvis alle målsætninger om mere natur, grøn energi, infrastruktur og meget mere skal indfries. Vi skal huske den æstetiske kvalitet i det åbne land. Vi har travlt, hvis Parisaftalen skal overholdes, da vi ikke engang kan ane en stagnation af drivhusgasudligningen endnu. Landbruget skal reducere deres udledninger markant hurtigere end hidtil, hvis ikke de først skal være CO₂-neutrale i år 2290.

Pointer var der mange af, men alligevel var Åben Land Dagene 2019 en konference, som stillede flere spørgsmål end den gav svar. For selvom vi på mange måder er enige om målet, er der uendeligt mange veje derhen. Det handlede om klima. Det handlede om natur. Det handlede om plads og arealanvendelse. Og ikke mindst, så handlede det om interesser. For i virkeligheden er det hele jo "bare" interesser. Men hvem bestemmer så, hvad der er vores fælles interesser?

For det er vel for fællesskabet, at udviklingen skal ske?

Af bachelorstuderende Maria Kathrine Holt Povlsen, Dansk Byplanlaboratorium

Multifunktionalitet som del af løsningen

Når man sad som deltager på Åben Land Dagene virkede interessekonflikterne i det åbne land nærmest uoverskuelige. Samtidig vækkede konferencen også håb, engagement og viljestyrke til at være en del af løsningen.

For løsningerne er der. På hver af de små delproblemer. Udfordringen kommer, når de skal kombineres. Derfor var et af konferencens nøgleord og måske det vigtigste budskab også "multifunktionalitet". En form for funktionel sameksistens er givetvis en del af løsningen.

Men hvordan? Her kommer netværk og samarbejde ind i billedet. Sameksistens kræver, at man gør det sammen. For vi kan ikke gøre det alene. Ingen kan gøre det alene. Netop derfor tales der også meget om en national løsning. Eller plan. Eller anbefalinger. Eller retningslinjer. Det er næsten lige meget, så længe det er nationalt. Eller hvad?

Regional planlægning i partnerskab

For hvad er det helt præcis, vi gerne vil have? Og hvis vi får det, hvad er så næste skridt? Hvad er det, der mangler?

En del af deltagerne gav udtryk for, at de manglede amterne som vagthund for natur og miljø. Men selvfølgelig skal vi ikke bare genindføre amterne i en nervøs krampetrækning med et håb om, at det løser alle vores proble-

“Det åbne land kommer tit i anden række, når vi taler om planlægning. Måske fordi vi ofte først og fremmest taler om planlægning som 'byplanlægning'.”

mer. Man fristes nærmere til at spørge undrende, hvorfor regionerne ikke har fået et ansvar for regional planlægning, når nu de er der? I det mindste bare for naturens skyld?

Andre deltagere – især fra de større kommuner – følte sig godt klædt på til at løfte opgaven, men de mener at rammerne mangler og det kalder på statslig handling. Hvis lovgivningen indirekte forhindrer os i at indgå forpligtende regionale partnerskaber,

som kan sikre planlægningen i større skala så må staten løfte det ansvar som kun er deres at tage. Nemlig at sikre at vi får plads til det hele. Eller i hvert fald bare til det meste. På den måde kan det være et større partnerskab mellem kommunerne og staten, der er svaret.

Der er ikke noget enkelt svar og vi har brug for at blive klogere. Men vi bliver klogere af at tale sammen. Vi bliver klogere af at tale om udfordringerne i det åbne land.

Derfor er Åben Land Dagene kommet for at blive. Ikke kun drevet af lysten til at debattere disse emner, men i høj grad drevet af en grundlæggende nødvendighed for, at vi lærer af hinanden og udfordrer hinanden. For konflikterne i det åbne land er der – og vi kan kun løse dem i fællesskab.